

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 366/2015
22.04.2015. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Невенке Важић, председника већа, Веска Крстајића, Милунке Цветковић, Маје Ковачевић-Томић и Горана Чавлине, чланова већа, са саветником Врховног касационог суда Снежаном Меденицом као записничарем, у кривичном предмету окривљеног Д.М., због продуженог кривичног дела злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 1. у вези члана 61. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног – адвоката Н.М., поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Вршцу 7К бр.914/12 од 16.06.2014. године и Вишег суда у Панчеву Кж бр.468/14 од 28.11.2014. године, у седници већа одржаној дана 22. априла 2015. године, једногласно, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног Д.М. – адвоката Н.М., поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Вршцу 7К бр.914/12 од 16.06.2014. године и Вишег суда у Панчеву Кж бр.468/14 од 28.11.2014. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Вршцу 7К бр.914/12 од 16.06.2014. године, окривљени Д.М. оглашен је кривим због извршења продуженог кривичног дела злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 1. у вези члана 61. КЗ, за које дело је осуђен на казну затвора у трајању од пет месеци.

Истом пресудом, окривљени је обавезан да на име паушалног износа уплати буџетским средствима суда износ од 10.000,00 динара у року од 30 дана по правноснажности пресуде да оштећеном К.П. врати износ од 2.000.000,00 динара који износ је примио извршењем кривичног дела, сходно одредби члана 258. став 4. ЗКП и да оштећеном надокнади трошкове на име пуномоћника – адвоката Д.К. у износу од 136.000,00 динара.

Пресудом Вишег суда у Панчеву Кж бр.468/14 од 28.11.2014. године, уважавањем жалбе Основног јавног тужиоца у Вршцу, преиначена је пресуда Основног суда у Вршцу 7К бр.914/12 од 16.06.2014. године, само у погледу одлуке о кривичној санкцији, тако што је окривљени Д.М. због продуженог кривичног дела злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 1. у вези члана 61. КЗ, за које је првостепеном пресудом оглашен кривим, осуђен на

казну затвора у трајању од осам месеци, док је жалба браниоца окривљеног Д.М. – адвоката Д.Т. одбијена као неоснована и првостепена пресуда у непреиначеном делу потврђена.

Против напред наведених правноснажних пресуда, захтев за заштиту законитости поднео је бранилац окривљеног Д.М. – адвокат Н.М., због повреде закона (члан 485. став 1. тачка 1. ЗКП), конкретно због повреде закона из члана 439. тачка 1. ЗКП у вези са чланом 359. став 1. КЗ, са предлогом да Врховни касациони суд преиначи побијане пресуде тако што ће окривљеног Д.М. ослободити од оптужбе на основу члана 423. тачка 1. ЗКП јер дело за које је оптужени није кривично дело, или да побијане пресуде укине и предмет врати на поновно суђење првостепеном суду, уз истовремени предлог да се, с обзиром на садржину захтева, извршење правноснажне пресуде одложи.

Врховни касациони суд доставио је примерак захтева за заштиту законитости Републичком јавном тужиоцу, сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП, и у седници већа, коју је одржао без обавештавања Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета, са правноснажним пресудама против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је након оцене навода у захтеву, нашао:

Захтев је неоснован.

Захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног Д.М. указује се да је побијаним пресудама учињена повреда закона из члана 439. тачка 1. ЗКП у вези са чланом 359. став 1. КЗ, и с тим у вези наводи да дело због којег је окривљени оглашен кривим нема обележја кривичног дела злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 1. КЗ, нити ког другог кривичног дела за које се гони по службеној дужности.

С тим у вези, у захтеву се истиче да је у изреци пресуде утврђено да је окривљени прибавио себи корист искоришћавањем својих службених овлашћења тако што је примио новац од оштећеног доведши га у заблуду да ће користећи свој утицај код колега – полицијских службеника, помоћи да одређеним лицима не буду изречене казне затвора, при чему није наведено о којим службеним овлашћењима је реч. Надаље се у захтеву истиче да из изреке правноснажне пресуде произилази да окривљени није прибавио себи корист искоришћавањем својих службених овлашћења, већ предузимањем сасвим другачијих радњи, а који наводи према ставу браниоца упућују на закључак да би радњама окривљеног евентуално могла бити остварена обележја кривичног дела трговина утицајем из члана 366. став 1. КЗ, а не кривичног дела злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 1. КЗ, због којег је оглашен кривим.

Међутим, по наводима захтева, за доношење одлуке о кривичним санкцијама искључиво је надлежан суд, а не полиција, па би користећи свој утицај код колега – полицијских службеника, са циљем да одређеним лицима не буду изречене затворске казне, окривљени учинио само неподобан покушај кривичног

дела трговина утицајем из члана 366. став 1. КЗ за који се, према одредби члана 31. КЗ, може ослободити од казне.

Поред тога, у захтеву се истиче да је изреком пресуде утврђено да је окривљени довео у заблуду оштећеног да ће му својим утицајем помоћи, због чега бранилац налази да нема ни неподобног покушаја извршења кривичног дела трговине утицајем из члана 366. став 1. КЗ, јер је очигледно да умишљај окривљеног не одговара том кривичном делу.

Бранилац сматра да у радњама окривљеног нема ни елемената кривичног дела преваре из члана 208. став 1. КЗ, јер довођење у заблуду није извршено лажним приказивањем или прикривањем чињеница, а што је битно обележје предметног кривичног дела.

Коначно, по наводима захтева, чињенични опис дела за које је окривљени оглашен кривим представља нејасну компилацију појединих елемената наведених кривичних дела, али из њега не проистичу сва битна обележја ни једног од тих кривичних дела.

По оцени овога суда, тачна је констатација браниоца окривљеног, изнета у захтеву за заштиту законитости – да се у радњама окривљеног не стичу обележја продуженог кривичног дела злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 1. КЗ, јер у изреци пресуде није описано које је то своје службено овлашћење окривљени искористио да би прибавио себи какву корист.

Наиме, искоришћавање службеног положаја или овлашћења постоји када службено лице делује у оквиру свог овлашћења и предузима службену радњу која спада у његову службену дужност, али то чини да би на тај начин прибавио себи или другоме какву корист или да би другоме нанео какву штету.

Дакле, за извршење овог облика кривичног дела злоупотребе службеног положаја, неопходно је да службено лице предузима радње из делокруга свог службеног овлашћења, а што у изреци правноснажне пресуде није описано, како се то правилно констатује у захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног.

Међутим, неосновани су наводи захтева којима се указује да се у радњама окривљеног Д.М., описаним у изреци правноснажне пресуде, не стичу ни обележја било ког другог кривичног дела за које се гони по службеној дужности, обзиром да се у радњама окривљеног, описаним у изреци правноснажне пресуде стичу сви битни елементи кривичног дела трговине утицајем из члана 366. став 1. КЗ.

Неосновани су и наводи захтева да би се у случају овог кривичног дела радило о неподобном покушају, услед објективне немогућности окривљеног да утиче, користећи свој утицај код колега – полицијских службеника, са циљем да одређеним лицима не буду одређене затворске казне јер је за изрицање кривичних санкција искључиво надлежан суд.

Ово стога што се радња извршења кривичног дела трговине утицајем из члана 366. КЗ састоји у примању награде или какве друге користи у циљу посредовања да се изврши или не изврши нека службена радња, при чему само посредовање треба да се оствари коришћењем свог службеног или друштвеног положаја, или стварног или претпостављеног утицаја. Међутим, само посредовање не представља радњу овог кривичног дела, нити је за постојање овог кривичног дела неопходно да је дошло до посредовања, већ је довољно да је учинилац примио награду или какву другу корист да би посредовао да се изврши или не изврши нека службена радња.

Надаље, сам начин посредовања се може извршити и посредно и непосредно, тако да је без утицаја на постојање овог кривичног дела да ли би се посредовање извршило директно према службеном лицу које је овлашћено да изриче кривичне санкције (судија), или би се то учинило посредним путем (преко полицијских службеника).

Кривично дело трговине утицајем из члана 366. КЗ, свршено је самим примањем награде или друге користи да би се коришћењем службеног положаја или утицаја посредовало код службеног лица да изврши или не изврши неку службену радњу, при чему је без утицаја на постојање овог кривичног дела да ли је окривљени оштећеног довео у заблуду у погледу своје намере да заиста посредује или у погледу постојања свог стварног утицаја, већ је довољно да је награда примљена у циљу посредовања.

У конкретном случају, у изреци правноснажне пресуде описана су сва битна обележја кривичног дела трговине утицајем из члана 366. КЗ, обзиром да из исте произилази да је правноснажном пресудом утврђено да је окривљени Д.М. примио награду од оштећеног К.П. да би коришћењем свог службеног положаја и утицаја посредовао да ћерки оштећеног А.К. и њеном момку М.А., против којих је поднета кривична пријава, не буду изречене казне затвора.

Међутим, како је одредбом члана 489. став 1. ЗКП прописано да Врховни касациони суд испитује правноснажну одлуку или поступак који је претходио њеном доношењу у оквиру разлога, дела и правца побијања који су истакнути у захтеву за заштиту законитости, а код чињенице да се захтевом указује само на повреду закона из члана 439. тачка 1. ЗКП и предлаже ослобађајућа пресуда јер по ставу браниоца дело за које је окривљени оптужен није кривично дело, односно укидање правноснажне пресуде, то Врховни касациони суд није био у могућности да у конкретном случају преиначи правноснажну пресуду у погледу правне квалификације предметног кривичног дела, будући да би на тај начин поступио супротно одредби члана 489. став 1. ЗКП и прекорачио границе побијања постављене у захтеву.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног Д.М. одбио као неоснован, а на основу одредбе члана 491. став 1. ЗКП.

**Записничар-саветник
Снежана Меденица,с.р.**

**Председник већа-судија
Невенка Важић,с.р.**